

Vec C-380/19

Návrh na začatie prejudiciálneho konania

Dátum podania:

15. máj 2019

Vnútroštátny súd:

Oberlandesgericht Düsseldorf

Dátum rozhodnutia vnútroštátneho súdu:

9. máj 2019

Žalobca a odvolateľ:

Bundesverband der Verbraucherzentralen und Verbraucherverbände
– Verbraucherzentrale Bundesverband e.V.

Žalovaná a odporkyňa v odvolacom konaní:

Deutsche Apotheker- und Ärztebank eG

[*omissis*]

OBERLANDESGERICHT DÜSSELDORF

UZNESENIE

V právnom spore

Bundesverband der Verbraucherzentralen und Verbraucherverbände –
Verbraucherzentrale Bundesverband e.V.

žalobcu a odvolateľa,

[*omissis*]

proti

Deutsche Apotheker- und Ärztebank eG,

žalovanej a odporkyni v odvolacom konaní,

[*omissis*]

20. civilný senát Oberlandesgericht Düsseldorf (Vyšší krajský súd
v Düsseldorfe, Nemecko) na pojednávaní 12. marca 2019 [*omissis*]

rozhodol:

I.

Konanie sa prerušuje.

II.

Oberlandesgericht Düsseldorf (Vyšší krajský súd v Düsseldorfe) predkladá
Súdnemu dvoru Európskej únie nižšie uvedené otázky týkajúce sa výkladu
smernice Európskeho parlamentu a Rady 2013/11/EÚ z 21. mája 2013
o alternatívnom riešení spotrebiteľských sporov, ktorou sa mení nariadenie (ES)
č. 2006/2004 a smernica 2009/22/ES (Ú. v. EÚ L 165, 2013, s. 63) (ďalej len
„smernica“):

1. Vzniká informačná povinnosť podľa článku 13 ods. 2 smernice, ktorá
spočíva v tom, že vo všeobecných obchodných podmienkach sa musia
uviesť informácie podľa článku 13 ods. 1, už vtedy, ak obchodník na svojej
webovej stránke, na ktorej nemožno uzatvárať žiadne zmluvy, poskytuje
možnosť stiahnuť si všeobecné obchodné podmienky?

2. V prípade kladnej odpovede na prvú otázku: splní si obchodník svoju povinnosť uviesť informácie vo všeobecných obchodných podmienkach v takomto prípade aj vtedy, ak informáciu síce neposkytuje v rámci databázy, ktorú ponúka na stiahnutie, ale ju poskytuje na inom mieste na svojej webovej stránke?
3. Splní si obchodník svoju povinnosť uviesť informácie vo všeobecných obchodných podmienkach, ak spotrebiteľovi okrem dokumentu, ktorý obsahuje všeobecné obchodné podmienky, odovzdá aj cenník a zoznam plnení, ktorý vypracoval, v podobe samostatného dokumentu, ktorý obsahuje informácie podľa článku 13 ods. 1 smernice?

Odôvodnenie

A)

- 1 Žalobca je zastrešujúcim združením pre všetkých 16 spotrebiteľských ústredí a ďalších 25 spotrebiteľských a sociálnych organizácií v Nemecku. Je zapísaný v zozname oprávnených subjektov podľa § 4 Unterlassungsklagegesetz (zákon o žalobách na zdržanie sa konania). Žalovaná je družstevnou bankou.
- 2 Žalovaná prevádzkuje webovú stránku na adrese www.apobank.de. Na tejto internetovej stránke nemožno uzatvárať zmluvy. V úvodnej časti webovej stránky poskytuje žalovaná informácie o svojom súhlase s účasťou resp. o svojej povinnosti zúčastniť sa na postupe riešenia sporov pred rozhodcovským orgánom pre spotrebiteľské spory spôsobom, ktorý žalobca doposiaľ nespochybnil. Žalovaná ďalej ponúka možnosť stiahnuť si všeobecné obchodné podmienky v PDF formáte. Tento dokument neobsahuje nijaké informácie o súhlase resp. o povinnosti zúčastniť sa na postupe riešenia sporov pred rozhodcovským orgánom pre spotrebiteľské spory.
- 3 Ak chce žalovaná zahrnúť svoje všeobecné obchodné podmienky do zmluvy, dostane spotrebiteľ okrem tohto dokumentu so všeobecnými obchodnými podmienkami aj cenník a zoznam služieb pripravený žalobkyňou, na ktorého zadnej strane informuje o svojom súhlase s účasťou na postupe riešenia sporov.
- 4 Žalobca zastáva názor, že táto obchodná praktika odporuje § 36 ods. 2 bodu 2 Verbraucherstreitbeilegungsgesetz (zákon o riešení spotrebiteľských sporov, ďalej len „VSBG“), pretože informácia sa musí poskytnúť vo všeobecných obchodných podmienkach.
- 5 Landgericht (Krajinský súd, Nemecko) zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal vydania rozsudku, ktorým sa žalovanej pod hrozbou konkrétnych poriadkových opatrení nariadi, aby v rámci obchodných úkonov adresovaných spotrebiteľom upustila od svojej praxe, ktorá spočíva v tom, že spotrebiteľov v používaných obchodných podmienkach neinformuje o existencii súhlasu alebo o povinnosti zúčastniť sa na postupe riešenia sporov pred rozhodcovským orgánom pre spotrebiteľské spory, a aby nahradila žalobcovi náklady, ktoré mu

vznikli pred podaním žaloby. Na účely odôvodnenia svojho rozhodnutia Landgericht (Krajinský súd) v zásade uviedol, že obchodná praktika namietaná žalobcom neodporuje § 36 ods. 2 VSBG. Toto ustanovenie si vyžaduje, aby sa informácie podľa § 36 ods. 1 VSBG poskytli súbežne s použitím všeobecných obchodných podmienok. Zverejnenie všeobecných obchodných podmienok na internetovej stránke sa v prvom rade nepovažuje za používanie, pretože používanie si vyžaduje, aby jedna zmluvná strana predložila tieto obchodné podmienky druhej zmluvnej strane pri uzatvorení zmluvy. Odovzdanie samostatného informačného listu spolu so všeobecnými obchodnými podmienkami pri uzatvorení zmluvy navyše spĺňa aj požiadavky stanovené v § 36 ods. 2 bode 2 VSBG. V každom jednotlivom prípade sa totiž musí posúdiť otázka, či a aké všeobecné obchodné podmienky by sa použili. Tieto sa môžu skladať aj z viacerých samostatných obchodných podmienok. Aj informácia o rozhodcovskom orgáne môže byť sama o sebe všeobecnou obchodnou podmienkou. Žalovaná si napokon splnila aj svoju informačnú povinnosť podľa § 36 ods. 2 bodu 1 VSBG ako prevádzkovateľka webovej stránky. Podľa článku 13 ods. 2 smernice sa webová stránka považuje za prednostné miesto pre uverejnenie informácie.

- 6 Žalobca sa proti tomuto rozhodnutiu bráni odvolaním, v ktorom si aj naďalej uplatňuje svoje nároky z prvostupňového konania. Domnieva sa, že používanie v zmysle § 36 ods. 2 bodu 2 nepredpokladá uzatvorenie konkrétnej zmluvy. Rozhodujúce je len to, či obchodník vôbec používa všeobecné obchodné podmienky. Zverejnenie na webovej stránke preto už v tomto okamihu zakladá informačnú povinnosť vo všeobecných obchodných podmienkach. Informácia sa musí poskytnúť aj voči tým spotrebiteľom, ktorí ešte žalovanú neoslovili v súvislosti s uzatvorením konkrétnej zmluvy. Odovzdanie informácie spoločne so všeobecnými obchodnými podmienkami preto nestačí. Odkaz na informáciu uverejnenú na webovej stránke opomína tú skutočnosť, že povinnosť poskytnúť informácie na webovej stránke existuje súbežne s povinnosťou poskytnúť informácie vo všeobecných obchodných podmienkach. Už v prvostupňovom konaní zastával názor, že odovzdanie osobitného informačného listu so všeobecnými obchodnými podmienkami nestačí, pretože podľa smernice sa informácia musí poskytnúť vo všeobecných obchodných podmienkach. Samotná informácia uvedená vo všeobecných obchodných podmienkach je napokon relevantná aj z toho dôvodu, že spotrebiteľia týmto podmienkam prikladajú osobitný význam. Spotrebiteľia by si ich uložili alebo bezpečne odložili, aby ich mohli použiť práve v prípade sporu.
- 7 Žalovaná s vyššie uvedenými tvrdeniami nesúhlasí a prvostupňový rozsudok považuje za správny.

B)

- 8 Ustanovenia nemeckého práva, ktoré sú relevantné pre posúdenie právneho sporu, znejú:

§ 36 Gesetz über alternative Streitbeilegung in Verbrauchersachen (zákon o alternatívnom riešení spotrebiteľských sporov, ďalej len „VSBG“) – Všeobecná informačná povinnosť:

(1) Obchodník, ktorý prevádzkuje webovú stránku alebo používa všeobecné obchodné podmienky, je povinný jasným, zrozumiteľným a ľahko dostupným spôsobom:

1. oboznámiť spotrebiteľa s tým, do akej miery súhlasí s účasťou alebo je povinný sa zúčastniť na postupe riešenia sporov pred rozhodcovským orgánom pre spotrebiteľské spory a
2. označiť zodpovedný rozhodcovský orgán pre spotrebiteľské spory, ak sa obchodník zaviazal, že sa zúčastní na postupe riešenia sporov pred rozhodcovským orgánom pre spotrebiteľské spory alebo ak mu z právnych predpisov vyplýva povinnosť zúčastniť sa na takomto postupe, pričom tento odkaz musí obsahovať údaje o adrese, webovej stránke rozhodcovského orgánu pre spotrebiteľské spory, ako aj vyhlásenie obchodníka, že sa zúčastní na postupe riešenia sporov pred týmto rozhodcovským orgánom pre spotrebiteľské spory.

(2) Informácie podľa prvého odseku musia

1. byť uvedené na webovej stránke obchodníka, ak obchodník prevádzkuje webovú stránku,
2. byť odovzdané spolu s jeho všeobecnými obchodnými podmienkami, ak obchodník používa všeobecné obchodné podmienky.

(3) Od informačnej povinnosti podľa odseku 1 bodu 1 je oslobodený obchodník, ktorý 31. decembra predchádzajúceho roku nezamestnával viac ako desať osôb.

- 9 Úspech opravného prostriedku žalobcu závisí od odpovede na prejudiciálne otázky, pretože ustanovenie § 36 VSBG, ktorým sa preberá článok 13 smernice, sa musí vykladať v súlade so znením smernice. Ustanovenie § 36 ods. 2 vyžaduje, aby sa informácie predložili „spolu so“ všeobecnými obchodnými podmienkami, ak obchodník používa všeobecné obchodné podmienky. Znenie smernice sa od tejto formulácie odlišuje, pretože podľa článku 13 ods. 2 smernice sa informácie prípadne uvádzajú vo všeobecných podmienkach. Znenie, v zmysle ktorého sa informácia musí poskytnúť v rámci všeobecných obchodných podmienok, a teda nie len súčasne s ich použitím, zodpovedá aj iným jazykovým zneniam smernice. V tomto zmysle sa napríklad v anglickom jazykovom znení uvádza „if applicable, in the general terms and conditions“ alebo vo francúzskom jazykovom znení „le cas échéant, dans les conditions générales“.
- 10 Uvedené v prejednávacom prípade predovšetkým vyvoláva otázku, čo sa má chápať pod pojmom „prípadne“, a teda kedy obchodník v zmysle § 36 VSBG „používa“ všeobecné obchodné podmienky. Landgericht (Krajinský súd) doposiaľ

vykladal tento pojem v zmysle Občianskeho zákonníka, podľa ktorého používateľ všeobecné obchodné podmienky používa tým, že ich druhej zmluvnej strane poskytne pri uzatvorení zmluvy. Na rozdiel od toho možno povinnosť podľa článku 13 ods. 2 smernice chápať v tom zmysle, že už len samotná existencia všeobecných obchodných podmienok vedie k tomu, že musia poskytovať informácie o riešení sporov. Takýto záver vyplýva z porovnania s iným prípadom informačnej povinnosti, ktorá rovnako vychádza len zo samotnej existencie webovej stránky.

- 11 Ak sa v zmysle uvedeného už samotná dostupnosť všeobecných obchodných podmienok na stiahnutie na webovej stránke založí informačnú povinnosť, vzniká otázka, ako sa má v zmysle smernice vykladať pojem „vo“ všeobecných obchodných podmienkach. Uvedené je predmetom druhej prejudiciálnej otázky. Žalovaná si nesporne splnila svoju povinnosť informovať o riešení sporov ako prevádzkovateľka webovej stránky. Je však sporné, či sa takáto informácia v prípade možnosti stiahnutia všeobecných obchodných podmienok zároveň považuje za informáciu vo všeobecných obchodných podmienkach. Takémuto záveru odporuje, na čo žalobca správne poukázal v prvostupňovom konaní, že spotrebiteľ si v súlade so zákonným ustanovením stiahne všeobecné obchodné podmienky avšak následne v nich nenájde žiadnu informáciu.
- 12 Napokon vzniká nezávisle od vyššie uvedeného otázka, či sa informácia v zmysle smernice poskytuje „vo“ všeobecných obchodných podmienkach, ak sa k nim vždy priloží osobitný informačný list. Landgericht (Krajinský súd) v tomto ohľade správne poukázal na to, že všeobecné obchodné podmienky, ktoré pozostávajú z viacerých častí, možno používať v súvislosti s rôznymi všeobecnými obchodnými podmienkami a že takáto prax je obvyklá, pričom doplňujúci informačný list sa v takomto prípade považuje za časť všeobecných obchodných podmienok. Na rozdiel od toho sa informácia podľa názoru žalobcu musí poskytnúť v každej časti všeobecných obchodných podmienok. V prospech takéhoto záveru však možno uviesť, že spotrebiteľ si spravidla osobitne uchová všeobecné obchodné podmienky pričom sa bude domnievať, že v rámci týchto podmienok sa mu poskytne informácie o súhlase s účasťou na alternatívnom riešení sporov. Takáto záruka nie je zabezpečená v rovnakej miere, ak ide o cenník a zoznam plnení, ktoré podliehajú častým zmenám.

[omissis]